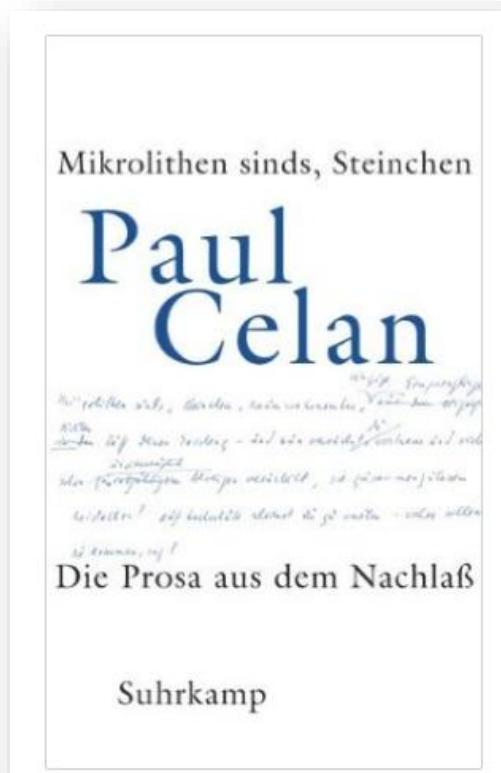

Celan Aforistul

DE PIERRE JORIS * - 22 IANUARIE
2016

Mikrolithen

În ultimii doi ani a fost o mare plăcere să lucrez cu pauze la traducerea lucrărilor inedite de proză diversă ale lui Paul Celan, care au fost reunite acum câțiva ani de Barbara Wiedemann și Bertrand Badiou în volumul **Mikrolithen sinds, Steinchen** (Microliths these are, little Stones [Pebbles]). După ce am pus această lucrare în proverbialul "cuptor" timp de vreo șase luni, sunt acum în curs de a o scoate din nou la lumină și de a trece peste texte pentru a da formă unui manuscris final care va fi publicat spre sfârșitul anului la modern-verlag. Cu excepția a două eseuri și a unei lucrări în proză (*Conversație în munte*), Celan nu a publicat nimic în afara poemelor

și a traducerilor sale. Dar a lăsat o bogată colecție de aforisme, paradoxuri, schițe și scurte fragmente narrative și de actualitate (revenind adesea, uneori deschis, alteori în termeni mai voalați, asupra chestiunilor legate de iudaism, de politică, de maltratarea care i s-a întâmplat prin intermediul afacerii Goll). Toate acestea sunt fascinante, deoarece nu numai că sunt o plăcere de citit ca scriere, ci și pentru că ajută la punerea în lumină a unui om complex, profund privat și adesea secretos. Oricum ar fi, pentru mine, poate cel mai util din această lucrare este o serie de reflecții, la fel de scurte și concludente, despre poezie și poetică.

Scurtimea, concizia și puterea condensată a acestor ziceri/scrieri, combinate cu limbajul lor adesea jucăuș și cu statutul lor dificil de evaluat (sunt ele terminate, poate abandonate? Ce versiune dintre cele pentru care avem 3 sau 4 încercări, ar trebui să folosim? Le-ar fi aruncat Celan? Sau finalizate unele dintre cele care sunt în mod evident deschise?) creează dificultăți accentuate în traducere. Mă gândesc chiar acum că ar putea fi cel mai util (ar trebui ca o traducere să fie "utilă"? Și dacă da, pentru cine?) să lăsăm cât mai mult din aspectul de metatraducere (note, alegeri multiple de cuvinte etc.) în funcție de necesități. Iată doar câteva din prima culegere aforistică la care se referea de obicei sub denumirea (sau sub titlul de) *Gegenlichter / Contra-adevăruri*:

22. Hermetismul

-Cerți "cetățeni" și poemul: Ei cumpără punga cu surprize; se știe vag ce e în ea, nu va fi mare lucru, dar nici nu costă mult, și dacă deja vizitezi târgul și te-ai bucurat de doamna fără partea de jos a corpului, ci cu partea de sus a corpului, amuzamentul tău cere și asta. Iar când ceea ce este în ea se

dovedește - dar și aici umorul superior al cumpărătorului se poate dovedi - a fi chiar mai ieftin decât ieftin, rămâne totuși distracția că totul a fost "prea" /["zu" "închis"

35.2. Există (în monedă mică și mărunță) o koine a liricii; și apoi există singura limbă singulară a poeziei.

36 Confortabil acasă, în eleganța stilistică corectă, se vor scrie necrologuri pentru marii decedați și, în timp ce, în companie selectă, se va folosi de locurile de comemorare, nu se va uita să facă o elegantă mișcare laterală la adresa tânărului vecin cu ocazia depunerii coroanelor de flori; seara se va ruga scurt, dar substanțial, Dumnezeului la care a ajuns prin intermediul mai multor convertiri (actuale și de profil), iar a doua zi dimineață, în timp ce comentează ultimele știri cu autocitări din Biblie, Goethe și autocitări, își va bea cafeaua neagră, cu o gură de pâine prăjită și compătimire.

45.3 Liga celor condamnați pentru patrie. Rămâne să fie chemată la viață Liga celor condamnați pe plan mondial.

46.2 Poemul, acolo unde se transpune cu adevărat (și nicidecum nu se transpune): nu metaforă, ci metabază - εις ἄλλο γένος în Celălalt... ca în Același.

46.3. Celui care strigă la "cuvinte", limbajul se va refuza pe sine. Celui care cedează limbajului, pe el... cuvintele îl vor găsi.

46.4. Poemul "meu" și "al meu" și "al meu". - "Aceste vremuri" și poemele "ylor". - Asemănările...

46.5. Blitzuri de contralovitură-: Pentru a contracara păduchii.

46.10 Șansa omului de azi: Întoarcerea la viitor!

46.11 Rachete spațiale, sateliți terestre, cosmodromuri.

Conștiința, demult zburată înainte, s-a poticnit înainte. Inima ca o rampă de lansare.

46.12 Minciunile au... picioare lungi.

46.26 Dumnezeu are nevoie de eretici... pentru asta îi pedepsește.

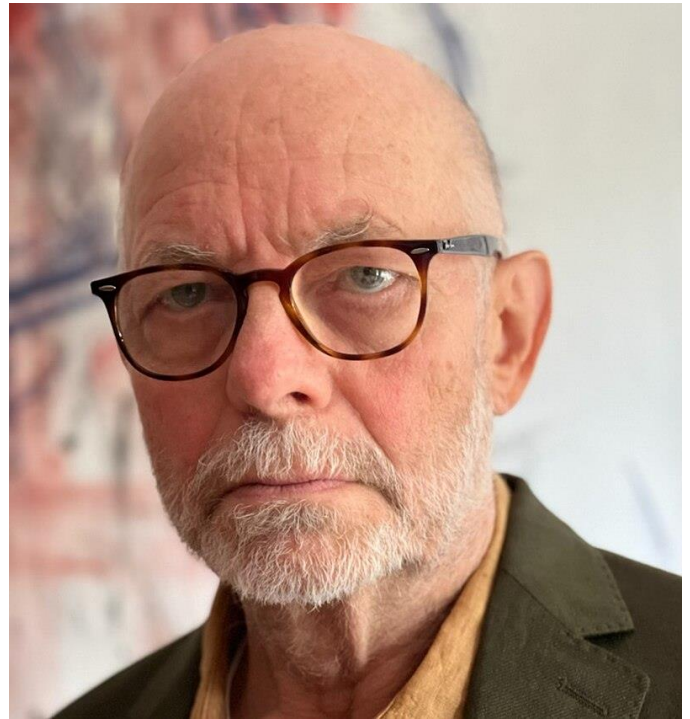
Note

* **Pierre Joris** (născut la 14 iulie 1946) este un poet, eseist, traducător și anatolog luxemburghez de origine americană. S-a mutat între Europa, Africa de Nord și Statele Unite timp de cincizeci și cinci de ani, publicând peste optzeci de cărți de poezie, eseuri, traduceri și antologii - cele mai recente fiind Interglacial Narrows (Poems 1915-2021) și Always the Many, Never the One: Conversations In-between, împreună cu Florent Toniello, ambele la Contra Mundum Press. În 2020 au apărut cele două ultime traduceri ale sale din Paul Celan: Microliths They Are, Little Stones (Proză postumă, la CMP) și The Collected Earlier Poetry (FSG). În 2019, Spuyten Duyvil Press a publicat Arabia (nu atât de) Deșertă

(eseuri despre literatura și cultura maghrebiană și mashrekiană). Printre alte cărți recente se numără: *A City Full of Voices* (Un oraș plin de voci): *Essays on the Work of Robert Kelly* (coeditat cu P. Cockelbergh și J. Newberger, CMP, 2020); *Adonis și Pierre Joris, Conversații în Pirinei* (CMP 2018); *Stations d'al-Hallaj* (traducere de Habib Tengour; Apic Editions, Alger, 2018); *The Book of U* (poeme, 2017, Editions Simoncini, Luxemburg). Traducerea sa din cartea *Revoluția trece prin ziduri* a poetei egiptene Safaa Fathy a apărut în 2018 la editura SplitLevel. În iunie 2016, Théâtre National du Luxembourg a produs piesa sa *The Agony of I.B.* (publicată la Editions PHI). Printre publicațiile sale anterioare se numără: *An American Suite* (poeme timpurii; inpatient press 2016); *Barzakh: Poems 2000-2012* (Black Widow Press 2014); *Breathturn into Timestead: The Collected Later Poetry of Paul Celan* (FSG 2014); *A Voice full of Cities: The Collected Essays of Robert Kelly* (coeditat cu Peter Cockelbergh; 2014, Contra Mundum Press) și *The University of California Book of North African Literature* (volumul 4 din seria *Poems for the Millennium*, coeditat cu Habib Tengour, 2012).

În curs de apariție sunt: *Paul Celan's Todesfuge* (Small Orange Import, 2023) și *Diwan of Exiles: A Pierre Joris Reader* (editat împreună cu Ariel Reznikoff, 2024).

În 2011, Litteraria Pragensia, Universitatea Charles, Praga, a publicat *Pierre Joris: Cartographies of the In-between*, editat de Peter Cockelbergh, cu eseuri despre opera lui Joris scrise, printre alții, de Mohammed Bennis, Charles Bernstein, Nicole Brossard, Clayton Eshleman, Allen Fisher, Christine Hume, Robert Kelly, Abdelwahab Meddeb, Jennifer Moxley, Jean Portante, Carrie Noland, Alice Notley, Marjorie Perloff și Nicole Peyrafitte (2011).

Printre alte cărți se numără *The Meridian: Final Version-Drafts-Materials* by Paul Celan (Stanford U.P. 2011), *Canto Diurno #4: The Tang Extending from the Blade*, (poeme, 2010), *Justifying the Margins: Essays 1990-2006* (Salt Books), *Aljibar I & II* (poeme) și CD-ul *Routes, not Roots* (cu Munir Beken, oud; Mike Bisio, bas; Ben Chadabe, percuție; Mitch Elrod, chitară; Ta'wil Productions). Alte traduceri includ *Paul Celan: Selections* (UC Press) și *Lightduress* de Paul Celan, care a primit Premiul PEN pentru traducere de poezie în 2005.

Editura Saga 2024– Traducere și note AG

Editura SAGA & Jurnalul Israelian, sunt dedicate promovării artelor și a culturii în spațiul de limbă română. Publicăm zilnic jurnalistică, recenzii, analize, invitații la evenimente culturale actuale. Reportaje la zi.

Traducem din trei limbi și tipărim cărți în Ro, la Amazon.com și Israel.

Vizitați <https://www.jurnal-israelian.com>

